

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(10), 2022

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол №10 від 19.12.2022 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Гранчак Олена Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юрївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

Фенчак М.М.
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
групи ПО-1 м, спеціальності 013 «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

Фенчак Л.М.
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах освітніх реформ Нової української школи батьки є рівноцінними партнерами у формуванні компетентностей молодших школярів. Одним із головних шляхів підвищення ефективності навчання і виховання є використання нетрадиційних форм і засобів роботи з батьками здобувачів початкової освіти.

Ключові слова: *початкова освіта, педагогіка партнерства, учасники освітнього процесу.*

In the conditions of the educational reforms of the New Ukrainian School, parents are equal partners in the formation of the competences of younger schoolchildren. One of the main ways to improve the effectiveness of education and training is the use of non-traditional forms and means of working with parents of primary education students

Key words: *primary education, partnership pedagogy, participants in the educational process.*

Актуальність обраної теми визначена змінами, які відбуваються в сучасній школі. Метою освітніх реформ НУШ є різнобічний розвиток, виховання та соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення та навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору й самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності. У реалізації даного питання важливу роль відіграє педагогіка партнерства. Стосунки партнерства складаються там, де діти і дорослі мають спільні цілі і бачення. Учень – це партнер, одиномислєць,

рівноправний учасник педагогічного процесу, відповідальний за його результати. Тому завдання педагогів полягає у створенні атмосфери турботи і підтримки учнів, яка сприяла б розвитку їхніх можливостей, задовольняла їхні інтелектуальні, емоційні й соціальні потреби [4].

Здійснивши ретроспективний аналіз психолого-педагогічних досліджень сучасних розробок з даної теми, нами з'ясовано, що для виконання такого завдання освіти вчитель має бути другом, а родина – залучена до побудови освітньої траєкторії дитини. Батьків треба залучати до навчання. Мама-поліцейська може проводити навчання з безпеки на дорозі, мама-художниця може вчити малювати портрети. Батьки будуть бачити, що не так просто організувати дітей: сучасні діти гіперактивні. Також батьки, залежно від своєї професії можуть проводити майстер-класи для інших батьків та вчителів: про цінності, здорове харчування, гігієну зубів. Їх щоденна робота може бути корисною і школі. Співпраця буде позначатися й на здобувачах освіти: вони будуть пишатися своїми батьками, намагатися брати з них приклад і якнайкраще проявляти себе у школі [1; 2; 3].

Дослідники, педагоги-практики рекомендують такі форми співпраці з батьками здобувачів початкової освіти:

День спільних справ – спільна діяльність батьків, дітей, учителів, залучення батьків до освітнього процесу.

Дерево родоводу – зустрічі представників різних поколінь, роздуми над проблемами виховання, звернення до джерел народної педагогіки, конкурс «Дерево роду».

Творімо добрі справи разом – залучення батьків і учнів до спільної благодійної ярмарки, толоки.

У сімейному колі – анкетування батьків, індивідуальна робота, допомога родинам через консультації, практичні поради, зустрічі з практичним психологом та логопедом.

Вечір великої родини – участь беруть батьки, учні, вчителі: організація відпочинку, ігри тощо; альбом-естафета «Як організувати відпочинок у дітей», досвід організації відпочинку у родині.

Батьківська школа – організовується у формі клубу; передбачається проведення диспутів, банків ідей, випуски рукописних газет, бесід, добірки літератури, надання практичної допомоги.

Сімейні свята у класі – педагоги об'єднують сім'ї для спільного проведення днів народження дітей, календарних, народних свят тощо [2].

Для створення ефективної взаємодії з батьками, при використанні різних форм роботи, вчителю початкових класів потрібно враховувати важливість таких факторів впливу на результат співпраці:

– Запрошення батьків до співпраці. Перший крок до співпраці з батьками – це доброзичливе, спокійне, шанобливе спілкування.

– Дотримання позиції рівноправності. Об'єднання зусиль класного керівника та сім'ї школяра можливе за взаємного визнання ними рівноправності.

– Визнання важливості ролі батьків у співпраці. Учитель повинен завжди наголошувати на важливій ролі батьків у навчанні та вихованні дитини.

– Вияв любові, захоплення їхньою дитиною. Психологічний контакт із батьками виникає одразу, як тільки учитель виявляє розуміння дитини, симпатію до неї, бачить позитивні та негативні риси.

Вчитель може запропонувати одному з батьків-фахівців виступити на батьківських зборах, дати практичну пораду [2; 3].

Організувати спілкування з батьками допоможуть сучасні засоби зв'язку, які є ефективним джерелом отримання інформації. Перевагами такої комунікації є конфіденційність та адресність інформації, миттєва її доставка, постійний зворотний зв'язок з батьками здобувачів освіти.

Особливості використання веб-технологій у освітньому процесі школи – це одна із актуальних проблем сучасних педагогічних досліджень. Інформаційні технології є невід'ємною частиною цілісного освітнього процесу та значно підвищують його ефективність. Педагогу необхідно постійно підтримувати зв'язок із батьками учнів свого класу. Це повинно бути двостороннє спілкування, з метою ознайомлення з усією важливою інформацією, що стосується шкільного життя дітей і найактуальніших проблем, які виникають у здобувачів початкової освіти або їх батьків [2].

Коротко охарактеризуємо види сучасних способів зв'язку з батьками здобувачів освіти. Одним з офіційних способів підтримування зв'язку з батьками є передача інформації шляхом розміщення її на сторінках сайту школи. У наш час кожний освітній заклад має свою веб-сторінку. Це відкриває школу для дітей, батьків і в цілому для громадськості. Цей інформаційний ресурс призначений для надання здобувачам освіти, їх батькам, педагогам різноманітної інформації про всі події, що відбуваються у школі. Тут можна дізнатися про результати інноваційної діяльності школи, про зміцнення її матеріально-технічної бази. Окрім цього сайт школи або інших освітніх установ може стати для батьків джерелом інформації навчального, методичного або виховного характеру. На цих сторінках батьки можуть отримати інформацію про методи зміцнення здоров'я дітей, їх безпеку, правила поведінки дитини в сім'ї та в суспільстві, корисні поради з навчання і виховання учнів [1].

Для організації класного співтовариства у соціальних мережах (на базі «Facebook» і т.д.) необхідно створити групу з обмеженим доступом та запропонувати всім батькам зареєструватися у цій спільноті й подати заявку на вступ до групи. Це багатосторонній спосіб зв'язку, оскільки батьки не тільки зможуть бачити повідомлення, які розміщуються учителем, а й коментувати їх, ділитися думкою один з одним. Схожими характеристиками володіють співтовариства, створені за допомогою мобільних додатків типу Viber, WhatsApp, Telegram і т.п. Для організації такого зв'язку з батьками необхідно запропонувати їм встановити на своїх смартфонах відповідне програмне забезпечення та зареєструвати їх в групі.

Можна підтримувати зв'язок із батьками за допомогою мобільного телефону. Як правило, класний керівник має список номерів батьків кожного здобувача освіти і у будь-який момент може зв'язатися з ними. Однак такий спосіб підходить тільки для вирішення найбільш нагальних питань або обговорення дуже особистої інформації. За допомогою мобільного телефону можна також організувати смс-розсилку повідомлень. При цьому способі доступний тільки двосторонній зв'язок. Також до недоліків такого способу зв'язку слід віднести дуже обмежений обсяг інформації, що передається [2].

Для організації батьківського форуму буде потрібна наявність спеціального веб-ресурсу. Це може бути і шкільний сайт, і будь-який інший сайт, що має схожу тематичну спрямованість. Зазвичай такі форуми є загальнодоступними і підходять скоріше для обговорення будь-яких невеликих питань, ніж для оперативного обміну інформацією.

В умовах дистанційного навчання налагоджується система спілкування через Skype, Zoom, Google Meet – одних з найбільш універсальних засобів зв'язку на даний момент. Ці програми забезпечують: миттєвий обмін інформацією; груповий відеозв'язок; демонстрацію екрану вашого монітора з необхідною інформацією. Під час використання презентацій уроки стають емоційно забарвленими, привабливими, викликають у дітей живий інтерес, є прекрасним наочним посібником і демонстраційним матеріалом, що сприяє хорошій результативності уроків [2; 4].

Створена і працює мережа зв'язку школи з батьками засобами електронної пошти, що дозволяє оперативно передавати і приймати інформацію. Для цього батькам необхідно мати особисті поштові скриньки у будь-якій електронній поштовій системі. Класному керівникові досить один раз ввести в рядок розсилки адреси всіх батьків і надалі листи будуть відправлятися одночасно на всі ящики. При цьому обсяг інформації, яку можна пересилати, дуже великий. Це не лише швидкий і зручний спосіб спілкування з батьками, а й дуже ефективний. Незважаючи на свою зайнятість, перевірити електронну

пошту завжди знайдеться час. Дуже важливо, щоб була сформована звичка батьків, як більшості сучасних молодих людей, щоранку розпочинати свій день з перегляду пошти. Це дає змогу завжди оперативно доносити до них потрібну інформацію і так само оперативно отримувати зворотний зв'язок [3].

В електронних журналах є можливість залишати особисті повідомлення батькам. Окремі системи інформують батьків за допомогою смс. До підвищення якості освіти школа рухається, використовуючи загальнодоступні комунікативні можливості та нові технології, усілякі програми для адміністрування, автоматизовані робочі місця директора й заступників, інтерактивні дошки та системи оповіщення батьків. Особливе місце займає «Електронний щоденник» – одна з технологій, за допомогою якої надається оперативний доступ батькам до успішності та відвідуваності школи дитиною. Необхідна інформація приходять батькам SMS-повідомленнями. За свідченням учителів, особливо ефективно впливає таке інтерактивне спілкування школи та родини на відвідуваність, скорочуючи кількість прогулів учнів більш ніж у два з половиною рази. Техніку дітям обдурити набагато складніше [2].

Вибираючи відповідний спосіб зв'язку та співпраці з батьками, можна зупинитися на 2-3 варіантах, які забезпечать різні форми спілкування: офіційне й неформальне; наживо і на відстані; колективне та індивідуальне і т.д. Вчителю початкових класів слід враховувати індивідуальні бажання і можливості батьків, інакше вони просто будуть ігнорувати всі спроби зв'язатися з ними. Таким чином, основним завданням педагогіки партнерства - домогтися синхронності дій педагогів і батьків з метою повноцінного впровадження ідей НУШ та якісної підготовки здобувачів освіти до викликів сучасного світу.

Підсумовуючи вищеописане, можемо відмітити, що педагогіка партнерства важлива тому, що: сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкривається потенціал кожного здобувача початкової освіти, формується його ініціативність та креативність; партнерство задовольняє потребу дитини в значимості і приналежності та зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає учасникам освітнього процесу працювати ефективніше; такий формат стосунків найкраще готує здобувачів освіти до ролі активного громадянина у сучасному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобик Н. І. Роль педагогіки партнерства у формуванні соціальної компетентності у здобувачів початкової освіти / Н. І. Бобик, Л. М. Фенчак // Педагогіка партнерства в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи: збірник матеріалів міжвузівської науково-практичної

- конференції, м. Хмельницьк, 22 лютого 2022 р. – Хмельницький: ПП «А. В. Царук», 2022. – С. 14-17.
2. Нова українська школа: поради для вчителя / під заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ: ТОВ «ВД «Плеяди», 2017. – 206 с.
 3. Педагогіка партнерства в умовах Нової української школи: методичні рекомендації / укладач С. В. Шайнюк. – Ковель, 2022. – 74 с.
 4. Товкало М. Я. Стандарти громадсько-активної школи: залучення батьків: навчально-методичний посібник / М. Я. Товкало; під заг. ред. Л. І. Даниленко. – К.: ТОВ «ВД «Плеяди», 2014. – 66 с.

УДК 373.2.091:004:005.336.2(045)

Чекан О.І.

**кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет**

Сарканич М.Я.

**здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
група ДО-1м спеціальність 012 «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет**

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено основні засади використання інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Обґрунтовано функції комп'ютера у педагогічному процесі ЗДО, висвітлено мету занять дитини старшого дошкільного віку за комп'ютером, подано шляхи введення комп'ютера в освітній процес та обґрунтовано перспективу подальшого дослідження.

Ключові слова: *інформаційно-комунікативні технології, заклади дошкільної освіти, засади.*

The article highlights the basic principles of using information and communication technologies in the educational process of preschool education institutions. The functions of the computer in the pedagogical process of early childhood education are substantiated, the purpose of the use of a computer by an

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>